

ION D. ISAC —

Un brav ostaş al luptei pentru dreptate

OCTAVIAN UNGUREANU

La 100 de ani de la naşterea lui Ion Isac (n. 18.III.1893—7.III.1962) îl evocăm în rândurile ce urmează şi-i omagiem memoria ca prinos de recunoştinţă pentru faptele sale de arme din războiul reîntregirii neamului şi înfăptuirii României Mari. Si tot aici, să amintim celor de azi că învăţătorul din Cerătu-Pojogeni s-a aflat cu toate clanurile tinereţii sale pe câmpurile de bătălie şi-n mijlocul ostaşilor ţărani, al căror comandant fusese şi cu toate experienţele dobândite, şi-viaţa publică de după război.

Încă din tranşee, locotenentul rezervist lansa apeluri la o nouă solidaritate cetăţenească şi la noi acţiuni politice pentru îndreptarea ţării pe făgaşurile unei vieţi noi. Plugarii dobândeau pământul făgăduit de rege în 1917, drept răsplată pentru vitejie. Ferdinand I, rege al României, la toţi de faţă şi viitori (...) spunea : „Vouă fiilor de ţărani care aţi apărat cu braţele voastre pământul unde v-aţi născut, unde aţi crescut, vă spun Eu, Regele vostru, că, pe lângă răsplata cea mare, a izbânzii, vă dă fiecăruia recunoştinţa neamului nostru întreg, aţi câştigat totodată dreptul de-a stăpâni într-o măsură mai largă pământul pentru care v-aţi luptat — Vi se va da pământ, Eu, Regele vostru voi fi întâiul a da exemplu, Vi se va da şi o largă participare la treburile statului“.

Ion D. Isac a crezut că după război soarta confrăților săi din satele sărace ale Gorjului urma să se modifice, că îndurările trecuseră și că alte orizonturi se vor arăta lumii rurale în noua Românie întregită.

S-a avântat în luptele politice și s-a ales ca reprezentant al națiunii, iar de la Tribuna Parlamentului își ridică glasul tunător și de admirată competență în apărarea dreptății. Și tot în anii aceia de lumini și umbre, scrisese o carte ce a făcut vâlvă: „Zile de sbucium și glorie (Pe Valea Jiului. 1916), cea dintâi dintr-o trilogie ce urma să arate cititorilor suferințele de pe fronturi ale combatanților de linia întâia, izbânzile și credințele ce le răsăreau în suflete și în mințile lor muncite de gânduri și doruri. Iar când memoria-lul său de război se afla în librării. Ministerul cultelor și Instrucțiunii recomanda cartea școlilor și corpului didactic, pentru conținutul ei patriotic.

A fost recenzată în publicațiile militare și recomandată pentru educația trupei, ca după 53 de ani să se încumete și autorul acestor rânduri să-i scoată la iveală paginile îngălbenite, într-o nouă ediție, completată cu o selecție de retorică parlamentară și publicistică din gazetele sale „Pandurul” și „Gazeta Plugarilor”, din „Gorjeanul” și din „Revista Învățătorimii Gorjene”, din „Românismul” lui Ștefan Bobancu și din „Secera” țărănistă, cu titlul „Ion D. Isac”, „Din zilele unui învățător de la țară” — 1986.

Cea mai de seamă înfăptuire a dascălului Isac a fost Școala de meserii de Cerătu, care a străbătut un drum lung și anevoios din 1925 până-n 1948.

Animatorul cultural a fost și apărătorul sincer și pasionat al țăranilor în parlament, călcând cu demnitate pe urmele lui Moș Ion Roată și ale lui Constantin Tănase. Ion Isac a bătut și talpa pe caldarâmul Budapestei și în a doua mobilizare, după asalturile strălucite asupra armatelor bolșevizate ale lui Bela Kun. Și să nu trecem peste îndrumările sale în detențiile și istovirile silite în lagărele dictaturii comuniste, fiindcă fusese de-al țăranilor și se zbătuse pentru pământ și pentru drepturile lor.

Fire de om de acțiune, entuziast până a-și pierde compătul ciocotitor și slujit de o inteligență ageră și de o gândire strălucită și mistuit de flacăra idealului național, Ion D. Isac a făcut epocă în anii interbelici și-și merită un loc de cinste în Panteonul marilor români.